

NICU ȘI ZOE CEAUȘESCU ERAU FILAȚI DE SECURITATE

Copiii cuplului Ceaușescu au fost întotdeauna și îndeaproape urmăriți de ofițerii direcției din securitate responsabilă cu paza și protecția demnitarilor. FOTO: AGERPRES

La ordinul Elenei Ceaușescu, Securitatea a urmărit pas cu pas fiecare mișcare a Zoei și a lui Nicu Ceaușescu. Mult timp aghiștat al celor doi, Dumitru Burlan (nea Mitică, pentru tineri), colonel în cadrul Direcției a V-a, le-a aflat toate secretele. Pe câteva le dezvăluie Jurnalului Național.

În intimitatea Ceaușeștilor

Pe Dumitru Burlan, Securitatea l-a racolat din uzină. De partea sa avea, de la început, câteva atuuri. Pe lângă „originea socială sănătoasă”, făcea parte și din organizația tinerilor comunisti. „M-am născut în 1939, în județul Gorj, spune Dumitru Burlan. Am fost recrutat din rândurile tinerilor muncitori din fabrici. Lucram pe atunci la Electroaparataj, lângă stațiunea «23 August», ca frezor matritier. Eram și în comitetul UTC pe fabrică. Ni s-a spus că trebuie zece tineri care să fie recrutați pentru Direcția Generală a Securității Statului. În vara au-

lui 1959 am dat niște examene la limba română, istorie și sport.” Au apărut însă, imediat, și problemele la dosar. „Aveam două chestiuni care nu au putut fi clarificate. Faptul că, în 1952, tatăl meu a fost exclus din partid. Am lămurit treaba asta. El era angajat la poșta din Floreasca. Ieșind la pensie în 1952, a plecat la țară. Nu a mai activat în cadrul organizației timp de șase luni, fiind exclus. Asta am lămurit-o. A trebuit să spun eu asta, ei au verificat. În al doilea rând, eu am avut un frate pe care nu îl mai chema Burlan. Iși schimbaseră numele în Bădulescu, datorită soției care nu îi plăcea numele Burlan. El a făcut Școala de partid de la Moscova, avându-i printre colegi pe Mihai Gere și Ion Stănescu. Am lămurit și treaba asta. Am făcut Școala militară conspirativă din cartierul Militari, de filaj și investigație. Copiii din preajma școlii ne catalogau «spioni». După un an de zile am absolvit această școală și, în 1960, am fost repartizat la Direcția de Filaj și Investigații.” A prins astfel reorganizarea serviciilor secrete din România, petrecută în 1967. Atunci,

prin Decretul 710, s-a înființat Departamentul Securității Statului (DSS), coordonat de un Consiliu al Securității Statului (CSS). În același an, Dumitru Burlan urca încă o treaptă în ierarhie, pătrunzând în anturajul „conducerii superioare de partid și de stat”. „A venit un ordin pentru cei care vor să vină la Direcția de Securitate și Gardă pentru paza demnitarilor, își aminteste fostul ofițer. În 1968, făcând raportul, am fost repartizat la această direcție. „I-a filat, printre alții, pe Alexandru Drăghici, Alexandru Bărlădeanu, Constantin Părvulescu, Gh. Apostol, Chivu Stoica. La începutul anilor '70, a intrat și în intimitatea Ceaușeștilor. Primise ordin de a urmări fiecare mișcare a tinerilor Nicu și Zoe.

„Tovarășă” spiona din boscheții Parcului Herăstrău

Într-una dintre misiuni, a aflat și despre primele iubiri ale Zoei

Ceaușescu. Printre amozii, s-ar fi aflat, susține D. Burlan, și Petre Roman, proaspăt absolvent, șef de promoție al Facultății de Energetică a Politehnicii din București. „Ei au copilărit în același cartier. Într-adevăr, Petre Roman era mai în vârstă decât Zoe cu vreo trei ani. A fost o perioadă când Elena Ceaușescu avea felul ei de a fi. La ordinele ei, copiii erau supravegheați sau copiii lor li se dădeau aghiștanți, bodyguarzi cum s'ar spune astăzi. Nu tot timpul copiii lor erau în atenția Direcției a V-a. Pentru că Direcția a V-a avea în atribuțiune Securitatea familiei Ceaușescu. Supravegheind-o pe Zoe cu echipa mea, la un moment dat, primesc prin stație un apel de la ofițerul care era acasă, la vila șefului statului. «Tovarășă a întreb: «Măi, Zoe unde e?». Ofițerul, la rândul lui, m-a apelat pe mine. «Unde este 202?», asta era indicațiunea lui Zoe. 200 era «Tovarășă», 201 era Nicușor.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Din documentele pregătite pentru Congresul al XIV-lea al PCR, publicate parțial în Scînteia, rețesea că fondurile sociale de consum de la bugetul de stat pentru fiecare familie urmau să crească. Nicolae Giosan, președintele Marii Adunări Naționale (MAN), s-a întâlnit cu o delegație mongolă, condusă de Lodonghiin Rincin. La București, cu ocazia zilei naționale a RP Bulgare, autoritățile române au organizat o aduna-

re festivă. În 1989, noile modele de compleuri, cu șaluri, funde, evazeuri și diverse accesorii și tricotatele tip jaquard se vindeau ca pâinea caldă.

Prefața la Congresul al XIV-lea

Din documentele pregătite pentru Congresul al XIV-lea al PCR, publicate parțial în Scînteia, rețesea că fon-

durilor sociale de consum de la bugetul de stat pentru fiecare familie urmau să crească de la 14.900 în 1990 la 15.500-16.000 în 1995. Alte cifre, oferite de oficiul PCR, demonstrează realizările „Epocii de Aur”. Potrivit acestora, 5,6 milioane de tineri beneficiari de învățământ gratuit. În domeniul sănătății, existau 9,3 paturi la fiecare 1.000 de locuitori.

(Continuare în pag. a II-a)

Erou al Muncii Socialiste pe frontul noii revoluții agrare

În 1989 Marin Nedea era președintele CAP Purani și directorul SMA Purani. Se află în al 39-lea an de directorat la SMT (SMA) și într-al, 20-lea ca președinte de CAP. Să-l numești erou al acelor vremuri nu era o metaforă. În 1974 primise titlul de Erou al Muncii Socialiste, după ce la 35 de ani fusese decorat cu Ordinul muncii clasa a II-a. A fost și membru al comitetului regional de partid, și deputat în Marea Adunare Națională și membru al Comitetului Central al PCR.

Lui Ceaușescu i-au plăcut opincile atârinate pe ușă

Începutul nu fusese lin. Generalul-maior Ion Șerb - pe care-l cunoscu la Zvolen în război - îi datorează și primirea în partid și numirea în 1950 ca director adjunct politic la SMT-ul Nanov (Teleorman). „Anunțul că va veni un director, numai cu munca politică, a revoltat muncitorii. În special un grup de fete tractoriste tipau cât le lua gura că nu vor să-și schimbe directorul.”

A luat seama atunci că nu-i ușor să conduci și să ai relații bune cu subordonații. Nu i-a plăcut, zice, „să cedeze în fața răului, a prostiei, a neglijenței, milă față de proști, care

provoacă atâta rău”. Mai zice și că „oamenii răi nu trebuie să aibă funcții de conducere, indiferent de câte merite profesionale ar avea, căci trebuie să-și cont de oameni și să știi să-i ierți”.

I-a atras de la început atenția lui Ceaușescu, ce răspundea de agricultură: „La CAP Purani, am dat dispoziții să se monteze deasupra ușii biroului meu o inscripție pe o bucată de geam, completată cu două opinci: «Nu uita de unde ai plecat!» Pentru că am privit cu compătimire și dispreț creaturi dezumanizate de funcțiile pe care le ocupă”. Surprins de inscripția a fost și Nicolae Ceaușescu. „La intrarea în biroul meu privește atent inscripția și opincile, zăbzește prietenos spre mine, se întoarce la numărul mare de demnitari care îl însoțeau și le arată cu degetul și spune: «Ce ziceți? Ce spuneti?»”.

Fii de chiaburi la panoul de onoare

De la opinci plecase el. Familia sa lucrase cu inoiala pe moșia boierului Dumitru Vetră din Deparați. „Am cunoscut umilinta, efortul fizic, producții mici de cereale, care se obțineau din pământul muncit cu animalele. Seceratul de păioase se făcea cu mâna, care însemna pentru omul satului 18 ore pe zi. Copii în vârstă de

7-8 ani erau puși să păzească animalele, erau ținți alături de părinți în arșița soarelui toată perioada lucrărilor agricole. Seceratul dura peste 40 de zile”.

N-a ținut mai apoi seama că „lupta de clasă” îi cerea să-i asuprească el acum pe foștii bogăți. Astfel a ajuns criticat ca „recrutează” copii de chiaburi ca ucenici pentru meseria de tractoriști. I-a pus, pe unii, chiar la panoul de onoare. „Copiii care se îndreptau - își aminteste Marin Nedea - spre meseria de tractorist erau sărăcăcios îmbrăcați, cu opincute, cu obraji supti din cauza subnutriției, dar frumoși. În privirile lor se vedea dorința de a învăța ceva, de a stăpâni caii putere ai tractorului românesc. În timp majoritatea au devenit meseriași de elită în lucrarea pământului, alții au obținut și alte calificări, ca maștri. Pe aceștia îi simțeam ca rușii din ființa mea. I-am ținut mereu în dreptul inimii mele ca pe ceva scump”.

Din vigență i s-a făcut și dosar. „Încep fel de fel de vizite de la București, se iau declarații de la unii, mă mai chemau și pe mine să dau explicații, până când au început să mă amenințe. Sunt exclus din partid, destituit din munca de director. Conferința raională de partid din ianuarie 1961, de la București, urma să decidă.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

7 SEPTEMBRIE

Nici Gabriela Adameșteanu, pentru câteva zile la Paris, aflând vestea nu-și revine.

L-am sunat și pe Stroescu, să-i dezvăluie numele lui... Negrescu.

Monica Lovinescu, Pragul. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 206

Aseară, întâlnire cu Pați Doicescu, venit de la Paris, prietenul lui Teșos și Buduca. Aceleași conversații înfinte pe temele zilei. Aceeași lipsă de soluții. Aceeași disperare rece și indiferentă fierbinte. Cum să ieșim de aici? Putem atât de puțin! Și ne e frică, suntem desfrigați de frică. Nu ne desprimem de vorbe pentru a face ceva concret. Cât de puțin măcar. Aceeași lipsă de speranță. Conversație prelungită-n trei, P.D., I.B. și eu. O vildă chiar în inima cartierului locuiește ștabi. Am ajuns aici cu B. Auzim zgomote dincolo de gard și ne speriem. Ies în stradă să verific. Omașiu pe trotuar, goală. Am învățat lectia; poate să fie goală, dar în funcțiune. N-are antene. (L.) Reușim să vorbim și lucruri concrete. Iesim în întineric, o luăm spre Televiziune. Aici îl întreb dacă e dispus să-mi scoată o scrisoare și tăietura din ziar cu articolul lui Teșu.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

La băi cu bunicul

În toamna lui 1989, Carmen Munteanu îi scria surorii ei: „Astăzi tata mare a plecat la băi. Pe mine nu m-a luat, deoarece n-a găsit loc. Dar mi-a promis că acolo se poate rezolva și ne dă telefon dacă rezolvă. Eu și Gelu (tatal) am fost ieri la Turnu Măgurele. M-am tuns cam scurt, dar până începe școala sper să-mi crească. Am fost pe la tanti Victoria, unde am stat cam vreo patru ore. Am băut patru sticle cu «Pepsi» și mi-a fost cam rău. În Turnu ne-am întâlnit cu băiatul lui tanti Florica (sora bunicii), Valeriu. Acesta este un zugrav de talie mondială. De fapt, el face pereți tot felul de romburi, lucrează în calcu. A lucrat și la «Casa Albă», la București, a stat la nea Pavel și am auzit că i-a făcut o sufragerie de toată frumusețea. La plecare mi-a dat și 100 lei”. Carmen avea 13 ani și urma să treacă în clasa a VIII-a; ea și-a amintit cum a plecat până la urmă la Olănești. „În familia noastră era o tradiție ca în fiecare vară să plec cu bunicul la băi. Călimănești, Căciulata, Herculane, Slănic Moldova erau destinațiile de tratament pe care le alegea bunicul. În anul acela, părinții au considerat că sunt destul de mare ca să mă urce la trenul de Râmnicu Vâlcea, unde urma să mă aștepte bunicul. El plecase cu câteva zile înainte să-și ocupe camera și să vadă dacă poate să rezolve cumva să

pot veni și eu. Tata mare se cazase la Vila 20, unde, coincident, la recepție lucra o cunoștință de-a lui din Vârlezi, satul din Galați unde se născuse. Femeia nu a putut să-i rezolve să obțină o cameră singură să mă aducă și pe mine, în schimb s-a oferit să mă primească la ea în gazdă, în Olănești sat, care era la câțiva kilometri de stațiune. Problema cazării fiind rezolvată, părinții m-au pus la tren. Pe vremea aceea, locuiam într-un sat din Botoșani, dar veneam la bunicul la Putineiu de Teleorman. Ca să ajung la cea mai apropiată gară, cea din Sălcia, trebuia să merg 4 kilometri pe jos. Luam un tren personal până la Roșiori de Vede, apoi schimbam pentru Râmnicu-Vâlcea. Era pentru prima oară când călătoream singură și am avut ceva emoții, deși tatăl meu mă lăsa în grija unui domn ce părea de încredere. Am ajuns cu bine la Râmnicu-Vâlcea, de unde, împreună cu bunicul am plecat spre Olănești. Urma ca în fiecare dimineață recepționera să mă ia cu ea în stațiune. Masa era și ea rezolvată într-un fel, pentru că bunicul îmi aducea cu suferțașul din porția lui sau ce reușea să primească în plus, dacă le oferea chelnerilor câte o ciocolată.

(Continuare în pag. a II-a)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

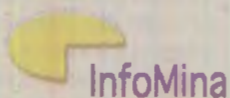
Vizită anulată din cauza tensiunilor diplomatice

Publicația Toledo Blade, din SUA, scria la 7 septembrie 1989 despre conflictul dintre Ungaria și România, conflict alimentat de discuțiile pe problema minorității maghiare din Transilvania.

„Budapesta - În cursul zilei de astăzi, ministrul maghiar al Apărării, aparent cedând în fața curentului negativ de opinie din Ungaria cu privire la vizita unui oficial român, a anunțat că înlăuntrarea diplomatică a fost anulată. Oficialii din minister au refuzat să dea alte detalii, spunând că totul

este explicat în vagul raport trimis agenției de presă MTI. «Ile Ceaușescu, ministrul adjunct al Apărării, nu va mai efectua vizita în Ungaria, în ciuda pregătirilor făcute», îl citează agenția de presă pe ministrul maghiar de Externe, col. gral Ferenc Karpati, adăugând că domnul Ceaușescu este fratele președintelui român, Nicolae Ceaușescu. MTI nu menționează care dintre părți a anulat vizita. Conflictul dintre cele două țări membre ale Pactului de la Varșovia are ca sursă problema celor 1,7 milioane de etnici

maghiari care trăiesc în România. România respinge orice fel de acuzație de rele tratamente aplicate acestor minorități, însă Ungaria reclamă discriminarea la care sunt supuși maghiarii din România, oferind azil pentru aproximativ 18.000 de refugiați. Tensiunile sunt agravate de decizia Ungariei de a le permite acestor refugiați intrarea în țară.

CALENDAR

7 septembrie (joi)

Soarele a răsărit la:
6:45, a apus la 19:41
Luna a răsărit la:
14:11, a apus la 22:33
Sărbătoare creștină: Înaintea praznicului Nașterii Maicii Domnului; Sfântul Mucenic Sozont

S-a întâmplat la 7 septembrie 1989

• În conformitate cu programul de cercetări spațiale, la 6 septembrie, ora 1:38 (ora Moscovei), în Uniunea Sovietică a fost lansată nava cosmică „Soiuz Tm-8”, având la bord un echipaj alcătuit din Aleksandr Vik-

torenko și Aleksandr Serebrov - relata agenția TASS. Programul de zbor prevedea joncțiunea navei „Soiuz Tm-8” cu complexul orbital „Mir”, la 8 septembrie, și efectuarea de cercetări și experiențe. Potrivit informațiilor telemetrice, toate sistemele de bord ale navei funcționau normal. Starea sănătății membrilor echipajului era bună

• Mai multe provincii din sudul și estul Spaniei au fost afectate de ploile torențiale care s-au abătut asupra țării. Cantitățile mari de apă căzute au generat alunecări de teren și au inundat suprafețe cultivate. Multe căi de transport au fost blocate. Pagubele din agricultură erau estimate la aproximativ două miliarde de pesetas, transmite agenția Efe

• Traulerul sovietic „Labușkino” s-a scufundat în Marea Baltică în urma ciocnirii cu petrolierul finlandez „Tebo Star” - relata agenția TASS. Dintre cei 15 membri ai echipajului sovietic, numai unul a fost găsit

Ramona VINTILĂ

RESTITUIRI

Scrisoarea Frontului Salvării Naționale către Europa Liberă (II)

Nestor Rateș, directorul secției românești de la Europa Liberă, a difuzat în emisiunea sa din 27 august a.c. o scrisoare sosită din țară și semnată de Frontul Salvării Naționale, în care se scrie printre altele: învățământul a fost grav afectat, ca urmare a faptului că organizarea și desfășurarea lui au fost decise de același cuplu, cu aceeași incompetență și cu același voluntarism.

Consecințele sunt multiple: - desființarea practică a partidului, redus la Ceaușescu și familia sa; ceilalți peste 3 milioane sunt doar niște cetățeni care au obligația să aprobe, să aplaude, să omagieze tot ce hotărăște secretarul general, să le aplice în viață, indiferent dacă sunt benefice sau dăunătoare, indiferent dacă pot fi aplicate sau nu;

- anularea principiului organizatoric al partidului, din cele două componente ale lui nemafuncționând decât centralismul; obsesia unanimității este blazonul acestei amputări; mult trambulațiu democratic este o simplă ficțiune atât în partid, cât și în stat; exemplul cel mai recent, „propunerea” de realegere a lui Ceaușescu în fruntea partidului, care a fost îmbrățișată cu o „deplină unanimitate” - evident de familia sa și

de slugile care o deservește; - promovarea cadrelor în muncă de răspundere, pe linie de partid și de stat doar pe criteriul fidelității față de familia Ceaușescu; de aici, succesul impostorilor, al incompetenților, al demagogilor, care procepsează întru ruina mai toate domeniile pe care sunt puși să le conducă;

- sterilizarea și prostituarea tuturor formelor de cultură, obligate să-și câștige dreptul la existență prin participarea masivă la oficierea acestui cult.

c. Este refuzat orice dialog autentic cu țara, cu cei care s-au solidarizat cu ei, barbaria cu care este tratată o femeie curajoasă și demnă de peste 60 de ani ca Doina Cornea - adevărat simbol al rezistenței românești împotriva dictaturii - sunt tot atâtea mărturii ale încălcării legilor țării, statutului partidului, legilor și reglementărilor internaționale.

(Continuare în pag. a IV-a)

NICU ȘI ZOE CEAUȘESCU ERAU FILAȚI DE SECURITATE

(Urmare din pag. 1)

Valentin era deja la studii în Anglia. Ofițerul m-a apelat pe mine, deoarece știa că sunt cu Zoe. Eu i-am raportat că e cu Petre Roman, prin Parcul Herăstrău. Elena Ceaușescu, când a auzit că e în parcul Petre Roman, a zis: «Să vină să mă ia și pe mine». Eu eram cu mașina, cu o Dacie albă, cu numărul 1-B-3315. M-am dus în față, «Tovarășă» s-a urcat lângă mine. M-a întrebat pe unde sunt. I-am apelat prin stație pe ofițeri, că aveam doi ofițeri după ei. Unul Cornel Stanciu și altul Ion Albu. M-am dus și m-am apropiat. Am intrat cu mașina, unde e un restaurant, Bordei. E o alee mai largă, am intrat și am întrebat băieții prin stație pe unde sunt. Și la un moment dat i-am văzut pe partea stângă. Și «Tovarășă» zice: «Oprește aici!». Și s-a uitat la ei, cum mergeau pe alee, Petre Roman cu ea de mijloc, se mai și sărutau. «Tovarășă» a urmărit scenele și a plecat, am dus-o acasă. Nu i-a convenit relația. Chjar așa s-a exprimat: «Deja în familie avem un evreu». Era vorba de cumnată-sa, soția lui frate-su, Petrescu, care era pe la Sindicate (Gh. T. Petrescu, vicepreședinte al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor - n.r.). Și atunci, ca să o îndepărteze de Roman, Elena Ceaușescu, pentru că Valter Roman, tatăl lui Petre, de mult voia, a decis să îl trimită pe Petre la Toulouse, în Franța, să facă specializarea. Și l-a îndepărtat. El a negat tot timpul relația de prietenie cu Zoe. Că nu putem să spunem că a fost o relație amoroasă. Faptul că mergi prin parcul cu cineva, o ții de mijloc și te săruți, asta înseamnă că ai o relație? Dar a negat.

10 ofițeri îl urmăreau pe Nicu

Mult timp s-a aflat în vizorul Securității, tot la ordinul Elenei

Nicu era supravegheat din ordinul mamei sale FOTO: Arhivele Naționale

Ceaușescu, și mezinul Nicu. «Eram vreo zece ofițeri care aproape un an și ceva numai de Nicu ne-am ocupat, își amintește Dumitru Burlan. Filaj, asta făceam. Vă spun sincer, multă lume se așteaptă la ceva senzational. Eu vă spun că Nicu nu a făcut lucruri deosebite. De exemplu, ca orice tânăr, avea niște legături cu anumite fete. Ii plăcea să conducă, îi plăcea să bea. Tot așa, ca să vezi, el intrase într-o combinație și cu alții. Din afara cercului de copii din nomenclatură. Și atunci noi, colonelul Flintașu, eu și alții, care îl supravegheam, am luat o măsură și am introdus în gașca respectivă un ofițer de-al nostru, pe care Nicu nu îl cunoștea. Dar am reușit. I se spunea locul de la «Turturele».

Făcea parte și un arab. Aveau loc vreo zece ofițeri care aproape un an și ceva numai de Nicu ne-am ocupat, își amintește Dumitru Burlan. Filaj, asta făceam. Vă spun sincer, multă lume se așteaptă la ceva senzational. Eu vă spun că Nicu nu a făcut lucruri deosebite. De exemplu, ca orice tânăr, avea niște legături cu anumite fete. Ii plăcea să conducă, îi plăcea să bea. Tot așa, ca să vezi, el intrase într-o combinație și cu alții. Din afara cercului de copii din nomenclatură. Și atunci noi, colonelul Flintașu, eu și alții, care îl supravegheam, am luat o măsură și am introdus în gașca respectivă un ofițer de-al nostru, pe care Nicu nu îl cunoștea. Dar am reușit. I se spunea locul de la «Turturele».

Din boscheții Herăstrăului, susține Dumitru Burlan, ofițerul arondat într-o anumită perioadă Zoiei, Elena Ceaușescu a fost martora amorului dintre fiica ei și Petre Roman FOTO: Arhivele Naționale

ARTICOLUL ZILEI

Cronica modei

Da, „toamna în oglindă își acordă vioara”, cum spunea Bacovia, și noi, la început de septembrie, ce-am și grăbit spre „Tricotextil”, marcă de prestigiu a cooperăției românești, pentru a vă oferi sugestii, așa cum ne cereți, de tricotate pe care multe dintre dumneavoastră țin să și le croșeteze singure. Să privim finețea, subtilitatea coloristică în care sunt îngemănate culorile vii, dar mai ales desăvârșita execuție care demonstrează talentul de excepție al acestui colectiv de creație bucureștean. Așadar, ce ne propun acești creatori și, la rândul nostru, ce vă sfătuim pe dvs.? Să remarcăm, atunci când căutați prin magazine lineturi sau fire PNA, permanența bejului într-un complex, fustă deci și jacheta, pentru toată ziua și pentru toate vârstele. Pentru fustă negru, ca o culoare de fond, dar și nuanțele deschise de crem sau ivoar, și, de ce nu, încă albul. Culoarea aceasta folosită de atâtea sezoane rămâne neîntrecută chiar când este utilizată pentru un complex elegant cu incrustații în aceeași culoare. Nouă

ne-au plăcut în special puloverele încă din primăvară când le-am văzut purtate pe podiumul de prezentare a modei.

Un adevărat mozaic de culori, dar cu o artă desăvârșită a alăturării lor. Fie că e vorba de pete de culoare, albastru și roșu pe un fond alb, fie că e vorba de uriașe flori, aruncate cu grija de a nu încălca, sau pur și simplu de rozete „desenate”, pretext doar pentru a aduce o pată de culoare, și jachete în alb și negru, tricotate în „picioar de cocoș” inspirate din creația contexturilor de stofe și mătase – toate ne oferă parcă o invitație la a tricota sau a ne comanda un pulover la un centru al Cooperativei „Tricotextil”.

Ceea ce ne-au prezentat autorii acestei colecții este o lecție de culoare, căci roșul și galbenul, nuanțe calde, sunt minunate în timpul iernii, după cum bleul și albastrul sunt mai nimerite acum, la început de toamnă, prin tenta lor de „rece”.

Aneta Popescu Femeia, nr. 9/1989

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Acceptă, hotărâm să ne întâlnim peste două zile.

Plouă rece, toamnă silențioasă. Am o stare proastă. Răsfoiesc „Corpuri de iluminat”. Existența cenzurii, interdicțiile ei echivalează cu prezența gardianului în celulă de închisoare. O vizetă care dă direct spre foaia din mașina de scris. În vreme ce autorul încearcă să facă conflictele, personajele mai pregnante, mai gravide, mai pline de tensiuni, cenzura operează invers. Golește de conținut, nivelează, scoate „excesele”, îți distruge cartea. Bineînțeles, precizând că te ajută să-ți îmbunătățești manuscrisul. Îți face bnele cu răul. Tehnica estompării și în social, a estompării psihologice, a ștergerii diferențelor. (...) Prin vecini, comunismul păraie, și astora le arde de represiune, dar mai cu fereală, că nu se știe. Cred că au prins frică. Coșmelia nu mai ține. Politica noastră a depins mereu de cancelariile Europei. De un congres, ca la Viena, Paris, Berlin, și mi-e greu să cred că nea puia va ține țărișoara lui departe de seism. E pe aproape, deși uneori îmi vine să cred că, în anul 2000, discursul de Anul Nou ni-l va ține tot cel mai iubit. Când vin acasă, de-a lungul ușilor pe palier, piuitul undelor scurte; lumea s-a bransat definitiv la Europa Liberă. Știrile se înmulțesc.

și Mașa sechestrați la domiciliu. Ne oprim pe totuvar, schimbăm vorbe. Nu au voie să se oprească, să converseze etc. (...)

Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târziu ai dictaturii, Compania, 2002, p. 122-125

Azi am făcut un singur lucru semnificativ. Mi-am iscălit butelia. Am scris frumos cu vopsea albă, pe ea, numele, prenumele, adresa, am putut s-o lasa acolo, în coada de butelii, ni-meni, n-o s-o poată lua și folosi niciodată, fiindcă se știe că e a mea. Stătea aliniată acolo, între celelalte butelii și, când m-am uitat în urmă, mi s-a părut întâi că seamănă cu un soldat care așteaptă să plece la război, cu tot plutonul lui, pe urmă că seamănă cu copilul meu, pârșit, pe urmă mi s-a părut că sunt eu însămi.

Doina Jela, Televizorul de noapte, București, Editura Vremea, 2005, p. 387

Am o preocupare constantă... Margaretă... Barem e ceva palpabil... În rest... mă mint (ceea ce e mai grav!!!)... și câtăși vrut să nu fie așa. Dar ce să fac... Dacă, pentru zilnici, drogurile sunt „fericire” zilnică, așa și mie îmi trebuie doza zilnică de amăgire...

Adrian Fetcău, Jurnal nepublicat

Doi ziariști și un fotograf de la Express din Paris au fost autorizați de ruși să viziteze Lagărul de muncă Perm 35, pentru a lua interviuri ultimilor deținuți politici. Măturile cu fotografiile au apărut imprimate pe hârtie velină, între două pagini de publicitate. Măine, revista va fi aruncată la coș, căci asta îi este destinația. Lagărul de la Perm, scenele și figurile din acel colț de iad vor fi consumate. Odată satisfăcută curiozitatea cititorilor, aceste imagini devin banale vor face loc altor imagini, care vor fi la rândul lor digerate și aruncate la coș. Astfel, martirii din Lagărul Perm 35 vor fi asinați de două ori.

Sanda Stolojan, Nori peste balcoane. Jurnal din exilul parizian. Traducere din franceză de Micaela Slăvescu. Revizuită de Sanda Stolojan, București, Humanitas, 1996, p. 304

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Familia aștepta eliberarea lui Dumitru Iuga

UM 0689 57
Strict secret
Nr. 321280
Exemplar unic
7 septembrie 1989
0800/112
Post 22/25
V.M.
Obiectiv „Iorgu II”

Ora 18:02 - chemat
Petrescu ar veni s-o ia pe Columbia cu motorul. Aceasta este de acord, dar îl roagă să vină pe la ora 20:00, că până atunci are ceva treabă. Ei urmează să meargă la un prieten să vadă o videocasetă.
Ora 19:10 - chemat
Carmen îi relatează lui Maria că a fost o săptămână la munte. Din

discuția lor reiese faptul că ele au fost împreună la mare unde s-au simțit foarte bine și ar vrea să meargă și la anul viitor tot împreună, dar după ce susțin examen de admitere la facultate.
Subliniere și adnotare Deleanu: Mai bine! Iată!

La întrebarea lui Carmen când vine taică-său, Maria îi spune că va veni sâmbătă. Rămâne să mai vorbească mâine.

Adnotare Deleanu: Maria-Columbia.
Red. It. col. M.I.
7 septembrie 1989

Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Iuga, provenit din arhiva CNSAS

ISTORIA PENTRU PROSTIME

Beție cu Nicu Ceaușescu

Atât în epocă, dar și după 1990, Nicu Ceaușescu, fiul cel mare al copilului prezidențial, a fost personajul principal într-o susedenie de legende, întâmplări, povești. Majoritatea alimentate de viața-i aventuroasă, înconjurată de mister. Conform cutumelor, existența cotidiană a liderilor comuniști și-a familiilor era ținută departe de ochii cetățenilor obișnuiți. Cum se întâmplă de obicei, în lipsa informațiilor certe, la umbra secretului au înflorit poveștile. Iar despre majoritatea în vici nu se va putea ști cât sunt adevăr și cât mistificare. Doar cei aflați în cercul restrâns al puterii aveau acces, parțial, la viața privată a familiei Ceaușescu. Prezentăm în continuare o scenă descrisă de Ion Mihai Pacepa în volumul memorialistic „Orizonturi roșii”. (C.D.)

— Uraaa! Uraaa! Pentru cel mai bun ministru de Externe al nostru. Și cel mai bun prieten al meu, a strigat Nicu, ridicându-se acum în picioare și clătănându-se nesigur. S-a dus în spatele scaunului pe care stătea Andrei și a început să cânte: „Mulți ani trăiască! Mulți ani trăiască! La mulți ani!”, în timp ce ținea cu generozitate whisky în capul lui Andrei.

— Când babacu' o să dea colțul, iar babaca o să crape și ea, te voi face prim-ministru, iar pe tine, Pacepa, ministru de Externe. Sunteți cu toții prietenii mei.

Sprîjinindu-se cu o mână de masă, iar cu cealaltă ștergându-și whisky-ul de pe față, Andrei s-a ridicat în picioare.

— În primul rând, vreau să-i mulțumesc tovarășului Ceaușescu pentru încrederea ce mi-a acordat-o și să-l asigur, prin intermediul fiului său și al vostru, tovarășă, că nu-i voi înșela încrederea. În al doilea rând, vreau să mulțumesc Partidului nostru Comunist pentru

ajutorul pe care mi l-a dat ca să ajung pe această culme.

Buhăit de alcool, cu whisky-ul picurându-i din păr și pe față, Andrei arăta jalnic – total diferit de persoana care este la biroul său.

Un chelner a venit cu o tavă de argint plină cu stridii.

— Pune-o aici, în mijloc, a ordonat Nicu, arătând spre masă. Sunt ceva condimente pe ele?

— Sunt doar proaspete și crude, tovarășe Nicu, a replicat chelnerul.

— Au nevoie de condimente, bă, idiotule. Asta nu-i casă de pisici, e un club VIP.

Apoi s-a cățarat cu greu pe masă și a început să urineze pe ele, atent să „condimenteze” fiecare stridie.

— Haideți, tovarăș. Să servim câte o stridie, i-a îndemnat pe musafiri, în timp ce încerca fără succes să ia o stridie pentru el.

Le-a trebuit ceva timp lui Andrei și lui Pacepa ca să-l așeze pe Nicu înapoi pe scaun.

— Nimeni nu mănâncă? Cui nu-i place condimentarea mea? Nimănu! Atunci le voi spăla.

Și Nicu a început să stropească cu un sifon peste stridii și peste noi, cei așezați în jurul mesei. Andrei și Pacepa, pe jumătate beți, se amuzau copios. Burtică și Dumnezeu, pe jumătate treji, încercau să se așeze pe cât posibil.

Pe la ora trei, petrecerea s-a spart în cele din urmă. Doi chelneri și trei șoferi se luptau din greu să-i ajute pe Andrei și pe Pacepa să intre în mașinile lor. Am plecat cu Burtică și cu Dumnezeu, care, deși cântau amândoi, mai puteau încă să meargă.

L-am lăsat pe Nicu împingând o chelneriță spre marginea mesei în timp ce îi sfășia bluza.

— Vreau să te regulez aici. Chiar aici pe masa asta, fă, curvo.

Ion Mihai Pacepa, Orizonturi Roșii, București, Editura Venus, 1992

Ca în orice legendă, poveștile lui Pacepa conțin un sămbure de adevăr: în întâlniri oficiale sau în vacanțe, Ștefan Andrei s-a aflat de multe ori în preajma lui Nicu Ceaușescu FOTO: Arhivele Naționale

JURNALUL OMULUI SIMPLU

LA BĂI CU BUNICUL

(Urmare din pag. 1)

Îmi plăcea gustul mâncărilor de cantină, mai ales a cioborilor și a mâncărilor de cartofi. Deși gazda mă invita de multe ori la masă, preferam să aștept mâncarea de la sufertaş. Gazda avea o fată de vârsta mea cu care m-am împrietenit. Îmi petreceam cu ea orele în care bunicul era la tratament. Îmi amintesc că am văzut împreună filmul «În fiecare zi mi-e dor de tine», la cinematograful din stațiune. Ne plimbam prin parc, iar

într-o zi am ajuns până în apropierea Vilei 1 Mai, care era unul dintre locurile în care familia Ceaușescu venea să se relaxeze. Era undeva în pădure, izolată, dar când, curioase, ne-am apropiat mai mult, am fost oprite de cei care păzeau drumul de acces la vilă. Mi-am satisfăcut dorința de a vedea acea reședință mult mai târziu, după revoluție, când oricine putea să intre și să vadă robinetele plătate cu aur din băi și dormitoarelor cu paturi imense. Împreună cu noua mea prietenă, pe care o chema tot Carmen,

mergeam și prin pădurile ce înconjurau stațiunea. Carmen era pasionată de muzica ușoară și avea o mulțime de carnețele cu versurile cântecelor care erau atunci în vogă: «Bună seara, iubite», «Jurai, țurari», cântat de Emilia Popescu în filmul «În fiecare zi mi-e dor de tine». Acele li zile petrecute împreună cu Carmen ne-au apropiat foarte mult; ani buni după ce ne-am despărțit am continuat să ne scriem și să ne povestim lucrurile cele mai importante din viața noastră.” (a consemnat Irina MUNTEANU)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Funcționau în toată țara peste 8.000 de centre de cultură și educație socială, 25.000 de biblioteci, 5.500 de cinematografe, 136 de muzee și 46 de teatre. Părea că visul omeniilor se realizează în România. Ai zice că fusese creată societatea perfectă, „Serviciile oferite gratuit din fondurile statului asigură tuturor membrilor societății, indiferent de naționalitate, de sex sau vârstă, condiții egale de pregătire generală și profesională, de instruire și cultură, de menținere și îmbunătățire a stării de sănătate și, implicit, a capacității de muncă, de dezvoltare a vânătorii creatoare și a personalității fiecăruia, condiții ale exercitării pe baze egale a dreptului la muncă și repartiției”, scria „organul” central de presă.

Proiecte de viitor

Care erau „preocupările”, „Tovarășului” pentru următorul cincinal aflăm din aceleași documente prezentate în Scinteia. „Perfecționarea învățământului gratuit, soluționarea problemei locuințelor și a ocrotirii sănătății, stimularea creșterii demografice, sprijinirea familiilor cu mai mulți copii, lichidarea deosebirilor între muncă fizică și cea intelectuală, ridicarea gradului de civilizație al tuturor localităților patriei, intensificarea vieții cultural-artistice, largirea orizontului de înțelegere și cunoaștere al maselor, ridicarea conștiinței întregului popor”, erau desideratele „conducerii de stat și de partid” pentru viitorul apropiat.

Mai multe cereale

„Obiectivele de perspectivă ale noii revoluții agrare în cincinalul viitor trebuie să fie obținerea de producții de peste 10.000-12.000 kg de grâu, orz, ovăz, orez la hectar. Până în anii 2000 se prevedea realizarea a aproximativ 15.000 kg la hectar”, declarase „Tovarășul” în Plenara largită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor. „Prețioasă” indicația a „genialului conducător” se regăsea în proiectul Programului-Directivă pentru Con-

scii”. Despre semnificația momentului, un fel de „23 August” bulgăresc, a vorbit Ion Sîrbu, secretar al CC. „A încununat lupta îndelungată a poporului bulgar pentru eliberare socială și națională, pentru libertate și independență, a deschis calea unor adânci transformări social-economice, a edificării noii orândurii în Bulgaria”, a spus Sîrbu. Apoi, activistul a vorbit mai mult despre Nicolae Ceaușescu decât despre Partidul Comunist Bulgar (PCB) și Tudor Jivkov.

A urmat la cuvânt Tsvetan Nikolov, ambasadorul bulgar la București. În câteva fraze, a evocat momentele istorice de prietenie dintre cele două popoare. Ce-i drept, cam puține, deoarece ce la sud și nord de Dunăre războaiele balcanice și primul război mondial găsiseră Bucureștiul și Sofia în tabere adverse. Chiar și așa, Nikolov a mulțumit soldaților români care luptaseră la Plevna, Grivița și Smârdan. Joi seara, Ambasada bulgară a oferit un cotețel. Au ciocnit cupele de șampanie, în onoarea vecinilor, Emil Bobu (membru al CPEX), Ion Radu (viceprim-ministru al Guvernului), Cornel Pacoste (viceprim-ministru al Guvernului), Nicolae Giosan (președintele MAN) și alți membri ai aparatului CC al PCR.

Dineu pentru mongoli

Nicolae Giosan, președintele Marii Adunări Naționale (MAN), s-a întâlnit cu o delegație mongolă, condusă de Lodonghin Rincin, președintele Marelui Hural Popular (denumirea Parlamentului din țara urmașilor lui Gingis-Han). La convorbiri a asistat și Osoryn Ghenden, ambasadorul RP Mongole la București. Joi după-amiază oaspeții au depus o coroană de flori la Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei. Apoi, Biroul MAN a oferit un dineu în cinstea asiaticilor.

Adunare festivă de ziua Bulgariei

La București, cu ocazia zilei naționale a RP Bulgare, autoritățile române au organizat o adunare festivă. Se aniversau 45 de ani de la victoria revoluției socialiste în Bulgaria. Comitetul Municipal București al PCR a marcat cum se cuvine evenimentul, deși fără fastul anilor trecuți. Au participat membri ai CC, al conducerii Ministerului Afacerilor Externe, reprezentanți ai organizațiilor de masă și obștești, „oameni ai mun-

Confecții de sezon la „Victoria”

Pe linie de confecții, Magazinul Victoria primea produse de la întreprinderi din București, Craiova, Călărași și Satu Mare. În 1989, cumpărătorii de toate vârștele găseau haine după ultimele tendințe ale modei. Rochiile din materiale tip bum-bac sau în și din tercoturi, compleurile în croiuri clasice sau moderne, taioarele și costumele subțiri, pantalonii, fustele, bluzele din mătăsuri și pânză topită erau cele mai căutate. Noile modele de compleuri, cu șaluri, funde, evazeuri și diverse accesorii, se vindeau ca pâinea caldă. Tricotajele tip jaquard, la fel. Pentru bărbați, se vindeau pantalonii din tercoturi, cămăși din bum-bac, costume din stofe subțiri sau groase, sacouri din bum-bac, scurte, pardesii și impermeabile. La „BIGI Berceci”, rochiile de vară nu mai prezentau interes. Venise vremea fustelor cloșate sau drepte, din diverse tercoturi, compleuri din tergal în nuanțe de gri, bej, verde și galben.

Florin MIHAL

Concursurile „interjudețene” de muzică ușoară

În principiu, numeroasele concursuri de muzică ușoară trebuia să fie de amatori, de neprofesioniști, constituindu-se într-o trambulină pentru mult-răvnitul festival de la Mamaia. Oficial, toate erau subsumate amplului Festival Național „Cântarea României”, ca tot ce mișcă în domeniul culturii, dar era mai degrabă o exprimare declarativă (eu însumi eram obligat să o folosesc de fiice dată în formula de început a oricărei prezentări). Nefiind televizate sau radiodifuzate, aceste competiții locale erau adesea mai relaxante, permițându-mi să fac glume și comentarii amuzante legate de concurenți. Așa se petreceau lucrurile, de pildă, la Festivalul Tineretii de la Amara, unde cele 2.000 de locuri ale Grădini-cinemascop se ocupau cu mult înaintea orei oficiale de începere. Sansa s-a chemat acolo un secretar PCR cu propagandă, la județ, Glodeanu – un om inteligent, care închidea ochii sau se făcea că nu aude. În 1989 președinte al juriului a fost regretatul compozitor Ion Cristinoiu, pe care l-am regăsit în arhiva mea personală alături de o colecționară a premiilor din acel an, Loredana Rusu din Galați.

Paradoxal, multe dintre aceste competiții, unele longevive, au fost susținute de forurile locale până la Revoluție, dar au dispărut imediat după. Este cazul concursului „Steaua Litoralului” de la Constanța, care avea și secțiune de muzică ușoară, dar și populară (ca și „Toamna culturală băcăuană”). În 1989 a avut loc la Sala Sporturilor din Constanța ediția a 19-a. La muzică ușoară, Premiul I și Trofeul concursului au fost acordate ex aequo, adică la egalitate, valoroșilor tineri soliști Anda Vaciu din Onești și Alin Cibian din Arad, acesta din urmă câștigând peste câteva luni și Trofeul concursului nr. 1, cel de la Mamaia. Pe următoarele trepte ale podiumului s-au situat două cântărețe frumoase și talentate, Gabriela Moraru din Constanța (nr. 2) și Luminița Dumitrescu din Oradea (nr. 3). Distincțiile speciale au fost acordate Gabrielei Bogiu din Bacău, Irinei Scafaru din Iași (ulterior s-a dedicat muzicii clasice, după un episod amuzant, când, involuntar desigur, i s-a dezvelit un sân la Mamaia), Aurei Cristea (Constanța),

În culise la „Toamna culturală băcăuană”: Dorin Irimia, Titus Munteanu, Octavian Ursulescu, alături de laureatele Mihaela Marinache (actualmente Miki) și Daniela Răduică

lui Petcu Avram (Constanța) și Anetei Nedeleșcu din Galați, aceasta din urmă foarte înzestrată (cântă în prezent peste hotare). Dintre toți acești laureați, după două decenii doar Anda Vaciu se menține în prim-plan, marcând o revenire spectaculoasă la selecția Eurovision din acest an.

Am amintit de ieșeanca Irina Scafaru, ale cărei calități vocale certe au îndreptat-o în final către muzica clasică (este și cazul altor premianți ai concursurilor de muzică ușoară,

Marius Manea sau Vlad Miriță). În același an 1989 ea a cucerit Trofeul festivalului „Flori de tei” de la Iași, fiind urmată de Paul Sobolevski, Carmen Simicnic și Claudia Ionescu. Frumoasa Claudia, după ce a ajuns finalista și la Mamaia, s-a orientat către mai profitabile dansuri exotice (sau „exotic dances”, cum zic americanii), așa cum am descoperit-o cu surprindere la barul Hotelului Continental din Timișoara, peste câțiva ani... Nici de ceilalți laureați

n-am mai auzit nimic (Ionela Proca, Iolantha Moisuc, Mirela Maxim), în schimb segmentul în afara de concurs a fost mult mai atractiv, cu recitaluri oferite de altă frumoasă ieșeană, Brândușa Acsănte, de câștigătorul ediției precedente, Cristi Bardan, și mai ales de invitații de onoare, Mihaela Runceanu (care avea să fie ucisă în cursul aceluși an) și Daniel Iordăchioae (originar din jud. Iași, de la Pașcani).

În 1989, încă mai erau câteva

asemenea concursuri „interjudețene”, cum li se spunea, de valoare – la Alexandria („Ghiocelul de aur”), Bacău, Botoșani, Brăila, Tulcea. Astăzi unele fie au dispărut, fie se desfășoară într-un trist anonim, ceea ce se simte din plin la Mamaia, festivalul național fiind lipsit de vocile oferite cu generozitate cândva de reuniunile din provincie (Capitala n-a avut niciodată un concurs serios în domeniu).

Octavian URSULESCU

CURSUL DE JURNALISTICĂ (28)

Structura unei informații

Alegerea fiind făcută și luată hotărârea de a transforma evenimentul în știre, se va trece la determinarea substanței acesteia. Desigur, o știre este o mărturie a unui eveniment, însă nu este o mărturie oarecare pentru care ziaristul este chemat să spună ce a văzut și nimic altceva decât ce a văzut. El este un martor activ și selectiv. Activ, pentru că va căuta elementele informației ce nu-i apar de la sine, selectiv, pentru că el nu va relata decât despre ceea ce poate interesa publicul cititor.

Cu alte cuvinte, aceasta înseamnă a traduce în cuvinte, cât mai fidel posibil, realitatea evenimentului. Pentru aceasta există o regulă mult mai veche decât ziaristica, regula ce determină structura oricărui mesaj informațional; este seria de întrebări formulată acum douăzeci de secole de Quintilian: quia, quid, ubi, quibun, auzilia, quomodo, quando? Într-o ordine mai logică astăzi se traduce prin: cine, ce, unde, când, cum, de ce? O știre, o informație este răspunsul la aceste șase întrebări. Importanța relativă a acestora variază o dată cu evenimentul, dar în orice caz informația cea mai simplă răspunde la cel puțin primele patru întrebări, iar informația completă nu există fără răspunsul la cele șase întrebări. (...)

Alcătuirea unui articol se poate face în diferite feluri și nu înseamnă niciodată altceva decât asamblarea materialelor determinate de răspunsul la aceste șase întrebări.

Redactarea știrilor

I. Informația și stilul ziaristic
Etimologic, a informa înseamnă a redacta. Dacă subdivizăm activitatea ziaristică în două etape: a culege informații și a informa, avem de fapt definiția acestei activități. Odată știrile culese de reporterii sau primite de agenții de presă sau de la informatori, acestea trebuie făcute cunoscute publicului. În acest stadiu, presupunând că s-a obținut maximum de informații posibil, urmează să se pregătească mesajul. Această muncă se desfășoară cu grija de a asigura o bună comunicare, adică de a face mesajul inteligibil pentru un număr cât mai mare de cititori și de a folosi cât mai bine mijloacele tehnice de

care se dispune. Aceste două imperative comandă o serie întreagă de operații în urma cărora materia brută – informațiile culese – se va transforma în articole, iar toate acestea la un loc vor constitui ediția ziarului. Se pot distinge două categorii de operații: redactarea propriu-zisă, în sensul comun al cuvântului, și prezentarea secretariatului de redacție. De altfel, există interdependență între cele două categorii de operații, pentru că reporterul trebuie să redacteze un articol de o anumită lungime, în funcție de necesitățile punerii în pagină, iar secretarul de redacție trebuie să pună în valoare articolul reporterului așa cum l-a redactat acesta sau aproape la fel.

Regulile redactării ziaristice sunt valabile atât pentru reporter, cât și pentru secretarul de redacție. Acestea sunt mai mult sau mai puțin rigide, în funcție de ziar și de țară. (...)

În această mică lucrare este imposibil să intrăm în detaliile ce caracterizează fiecare publicație. Vom vorbi deci doar despre componentele, regulile aproape universale ale stilului ziaristic – denumit adesea cu o nuanță peiorativă. Conotația puțin vulgară a sintagmei „stil ziaristic” provine din folosirea acesteia pentru a spune „stil gazetăresc prost”. Dacă scriitorul lipsit de talent nu-l poate compromite pe cel genial, în schimb criticile făcute pe bună dreptate unui articol, unui ziarist sau unui ziar se răsfrâng întodeauna într-o măsură mai mare sau mai mică asupra presei în ansamblu. Acesta este un fenomen ce ar merita să fie studiat în mod serios de psihologi. Fără a prevedea care ar fi concluziile lor, putem spune că ceea ce mai bună apărare a stilului ziaristic ar fi explicarea scopului și regulilor sale și că cea mai bună ilustrare a acestuia o constituie periodicele de bună calitate. Scopul este clar: cunoașterea și înțelegerea evenimentelor actuale de către un număr cât mai mare de cititori. Metoda specifică pentru realizarea acestui scop se bazează pe construirea și redactarea articolelor, însă trebuie să spunem câteva cuvinte și despre pregătirea pentru a redacta.
Fragment din „Tehnica scrisului”,
Caiet Documentar editat de
Catedra de teorie și practica
presei a Academiei de Studii
Social-Politice, p. 264-266

Erou al Muncii Socialiste pe frontul noii revoluții agrare

(Urmare din pag. 1)

Vituperările unui oarecare Miroiu, om feros cu o privire de animal sălbatic, au fost întrerupte însă de Nicolae Ceaușescu, secretarul CC al partidului cu probleme organizatorice. Alt motiv de critică a fost retribuirea cu cereale și bani, chiar în cursul recoltatului, distribuită la porumb direct pe câmp. Ultima retribuire de acest fel a fost în august 1989, imediat după întocmirea balanțelor. Dacă se realiza balanța cu cantitățile din plan și se ofereau și ceva produse în plus la fondul de stat era o notă bună pentru primul secretar, în special în fața organelor centrale, explică acum. Balanța produselor era cheia de control a producției realizate. În situația când nu se realizau cifrele din această balanță, era clar că producția era mică și s-a lucrat slab”.

Tineretea cu urme adânci

Dacă-l întrebi pe Marin Nedea despre colectivizare, deapănă mai ușor amintirile din începuturi. La Țigănești, comuna

vecină, colectivizarea s-a făcut foarte greu. Nu doar din cauza familiilor mari „de oameni gospodari, cu suprafețe mari de pământ, cu multe tractoare și tot felul de mașini agricole, ci și din vina oamenilor noștri cu funcții de răspundere în partid, din comună, care profitaseră de o serie întreagă de avantaje. Unii luaseră suprafețe mari de teren din averea statului, alții ocupaseră posturi – responsabili de mori, sefi de pază, tot ce se mai putea. Se făcuseră și ei oameni cu stare, nici lor nu le mai convenea înființarea colectivului. Chiar nea Dumitru Ologeanu, „zis și Valul Mării”, secretarul organizației de partid din comună și, totodată, șeful echipei de lămuritori din care făceam și eu parte, a semnat printre ultimii, intrând în conflict cu primul secretar de la județ. „M-au bătut, m-au tăvălit, m-au tras de păr, de urechi, și am semnat hârtia aia, mi-a zis el. Sunt distrus. Ai văzut? Șeful ăla mare a spus să nu forțăm pe nimeni, dar pe mine m-au și bătut”.

În esență: „Colectivizarea fost un act brutal. Desprinderea de pământ a țăranului și

trecerea la formele de organizare mai sus amintite au creat o mare ruptură sufletească în viața omului de la sate, proprietar de pământ”.

Amintirea plantelor

Cerămâne în urmă din viața unui Erou al Muncii Socialiste pe frontul agriculturii? Marin Nedea a răspuns evocând o amintire din august 1989, an bun la porumb. „Cultura porumbului, o pădure de giganti, seamănă cu o junglă, crește repede, mai ales după o ploaie sau după o apă de irigație. Între orele 6 și 10 dimineața, în lanul de porumb respirăm un parfum de o esență impresionant de plăcută, creată prin simbioza picăturilor de rouă cu concursul razelor solare. Aceste minuni, aceste frumuseți imi creau o stare sufletească deosebită. Mă odihneam, uitam de necazuri și oboseală. Comunicam cu aceste plante precum cu niște ființe vii, mă simțeam printre ele ca printre cei mai buni prieteni”.

Nicolae DRĂGUSIN

RADIOGRAFII CULINARE

DESPRE ZEAMA DE STRUGURI

În toamna anului 1989, în „Albumul literar gastronomic”, editat de Viața românească, ne puteam delecta cu mai multe articole despre vin. Unul dintre ele se numea, „Agurida”, în care citeam: „A venit vremea marilor melancolii. Vor urma stăruitoare păreri de rău. Le și vezi coborând de prin podgorii. Ce anume îți șoptește nu frunza de mohor, nici floarea de mărar, ci foaia de viță, care împarte cu varza rolul de a înfășura sărmăluțele, iar cu frunza de smochin împarte cinstea gravă de a nu divulga ochilor un mister?... Iată că iorchina, din care fiecare boabă e un sfârșit, a devenit un element însemnat în preocupările omenirii. De mai demult, pare-se, ibovnicii s-au buziat pe talentul și de-a sugera o convingere – ca și pe discreția dănească – căci i se incredinteză misiunea de a mijloci o întâlnire: Strugurele greu de vie? Spune badelul să vie!” La idealizarea, zemii de stiv”, cum îi spun vâlcenii, au contribuit în mod indirect naveliștii și poeții. Băuturile acre, mai mult dăntătoare de ceartă decât de o chehelire sentimentală, ei le asociu cu prezența unei hangii frumoase, cu sau fără hangiu bătrân, dar în nici un caz eozonată cu grațiile ei.

În „Cu vorbe bune”, admirabila odă babilică și erotică a lui Petofi, un flăcău îi aruncă hangii următoarele dojeni: „Hei, lelițo deșuchiată, cin te puse crâsmărită? Vinu-i aguridă goală, nici n-duce a rod de

viță”. Autorul articolului, Barbu Lăzăreanu, se întreba: „Ce-o fi crezând Direcția vini-colă de pe lângă Ministerul Agriculturii despre dragoste? Despre zeama de aguridă credă, de bună seamă, că face gura pungă”. El continuă: „În orice caz, dragostea și vinul trebuie despreunate! În acest sfat intră o grijă cu adevărat părintească pentru generațiile viitoare. Precum scrie și în Biblie: părinții au mâncat aguridă și dinții feciorilor s-au strepezit”.

Un alt articol pe aceeași temă este, „Vinul spiritual”, în care Barbu Lăzăreanu își exprimă regretul că „un poet prin excelență al excelentelor băuturi n-am avut în România. Despre vin s-a versificat la noi în decursul deceniilor însă numai o plăchetă de strofe alese anacronice. Dar francezii au un asemenea poet: pe Raoul Ponchon, laureat al Academiei Goncourt. El a aflat că vinului suav și grăulului îi se datorează o parte impresionantă a miturilor, religia Europei meridionale debutând cu zei de dealuri și de șes: Bacchus și Ceres. Când i-a venit în minte omului să clădească, a început cu pînă (»pour conserver le vin au fraiss»), după aceea a venit rândul bucătăriei, căreia Ponchon îi găsește o însemnătate la fel de mare. Cât despre odaia de dormit, nici prin gând nu le-a trecut singuraticilor becheri ori perechilor umane așa ceva: dormeau unde se putea. Raoul

Ponchon descoperă că gastronomia a precedat astronomia”.

Barbu Lăzăreanu notează în articolul său și câteva rânduri despre vin, desprinse de către Eminescu dintr-un manuscris de la sfârșitul secolului al XVIII-lea: „Cu adevărat că zama viței-de-vie este un adipotou măhnicuinei și strugurii ei sunt cele mai bune și mai minunate roduri ale pământului. De ar ști omul să se metahirisească cu dansul după cum se cade, n-ar mai avea trebuință de altă doftorie, pentru că această doftorie vioaie și voioasă are daruri minunate. Când să ia cu măsură, face inima veselă, mintea voioasă, întărește trupul, gonește întristăciunea, arată iubință, pe oameni îi îndeamnă să cânte, să gioace, să aibă îndrăzneală...”.

Tot în articolul său ne delectăm și cu o legendă: „Regele persan Dsemil poruncește să se adune multă zeamă de struguri, ca să aibă și în timpul iernii cu ce să-și spele mâinile și fața. Când se deschid vasele cu mustul dulce, pe rege îl surprinde mirosul și limpezimea zemii. Nu cutează însă să se spele, ci poruncește servitorului să guste ca nu cumva mustul să se fi prefăcut în otravă. Una din femeile lui Dsemil vrea să moară și bea din vin, dar în loc de moarte e cuprinsă de o dulce moleșală și se trezește tămăduită. De atunci, Dsemil se ținea numai de chefurii”.

Carmen DRĂGAN

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu

JURNALUL NAȚIONAL

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

10,⁹

LEI

Cărtile se distribuie la chioscuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

NICOLAE CEAUȘESCU ȘI PROBLEMELE PROGRAMULUI MILITAR YUROM

La începutul anului 1989, forțele armate sovietice aveau în comunerea standard a unităților tancuri T-72 și mașini de luptă ale infanteriei BMP-1, în timp ce armata română primea în dotare versiuni românești ale tancului sovietic T-55 și ale transportorului amfibiu blindat BTR-70. Practic, tehnica de luptă realizată în România era în urmă cu cel puțin o generație față de cea fabricată în URSS pentru propria armată și pentru statele membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia.

În acel moment, industria românească de apărare dispunea de o tehnologie de fabricație uzată moral, deoarece Nicolae Ceaușescu a impus scăderea drastică a cheltuielilor militare ale României începând din anul 1980. Totodată, URSS și statele europene occidentale (Marea Britanie, Franța) – cu care România a colaborat în acel domeniu – nu au furnizat autorităților de la București tehnologie de ultimă generație, evitând o posibilă cadere a acesteia în mâna inamicului (NATO, respectiv URSS).

Cauzele respective au afectat în mod negativ industria românească de apărare, determinând creșterea prețului de cost al produselor speciale fabricate în România. Totodată, oportunitățile create cu mari sacrificii în anii '70, chiar de Nicolae Ceaușescu și colaboratorii săi, s-au pierdut treptat în anii '80, deoarece nu s-au mai asigurat fonduri de dezvoltare pentru programele militare de cooperare cu Iugoslavia și Marea Britanie.

Motoare britanice pentru avionul IAR-93

Unul dintre cele mai cunoscute programe militare dezvoltate de România cu Iugoslavia a fost cel privind fabricarea în serie a avionului bimotor de vânătoare-bombardament IAR-93, subsonic (Soko J-22 Orao, în Iugoslavia). Primul act oficial al programului YUROM a fost acordul încheiat între guvernele celor două state privind proiectarea în comun, execuția, încercarea prototipurilor și fabricația de serie a avionului de

Contractul derulat între România și Marea Britanie, prin care cea din urmă furniza motoare de avioane fabricate de firma Rolls-Royce a determinat, probabil, includerea fabricii din Bristol în vizita oficială făcută de Ceaușescu în 1978. FOTO: Arhivele Naționale

luptă. Documentul respectiv a fost semnat la 20 mai 1971 și aprobat prin Hotărârea Consiliului de Miniștri al RS România nr. 777 din 30 iunie 1971.

Pentru echiparea avionului IAR-93 cu un motor performant, colectivele de proiectanți conduse de Teodor Zamfirescu și colonelul Vidoje Knezevic au analizat posibilitatea realizării în România și Iugoslavia, sub licență, a 1.000 de motoare britanice Rolls-Royce Viper MK 632-41. Nicolae Ceaușescu a fost de acord să se poarte negocieri cu reprezentanții firmei Rolls-Royce în scopul asimilării în fabricație a celor 500 de motoare ce reveneau părții române – 400 de motoare pentru 200 avioane IAR-93 și 100 de motoare de rezervă.

La finalul tratativelor, autoritățile de la București au acceptat să achite firmei Rolls-Royce o taxă de licență în trei rate anuale – în total, un milion de lire sterline. De asemenea, s-a plătit o

taxă pentru drepturile de autor (9,5% din valoarea părților fabricate de partea română pentru fiecare motor), 190.000 de lire sterline pentru întreaga know-how furnizat de firma britanică, precum și costul transportului personalului Rolls-Royce prevăzut la acordarea asistenței tehnice în RS România și costul meselor de prânz.

Ca urmare a acordurilor intervenite între cele două părți, la 23 iunie 1972 a fost încheiat un aranjament general de credit între National Westminster Bank Ltd și Banca Română de Comerț Exterior. Cu acel prilej, statul român s-a obligat să achite 85% din valoarea furniturilor livrate de firma Rolls-Royce (motoare, părți de motoare, accesorii), în conformitate cu prevederile contractului de licențiere.

În concluzie, România s-a angajat să achite circa 28,48 milioane lire sterline în scopul asimilării în fabricație a 500 de motoare Rolls-Royce Viper. La suma respectivă s-au adăugat cheltuielile prevăzute pentru perioada 1986-1990 în scopul achiziționării de piese de schimb, cheltuielile de investiții pentru utilajele necesare fabricației motoarelor și dobânzile pentru plățile pe credit. În total, statul român s-a angajat să cheltuiască 36,45 milioane de lire sterline pentru fabricarea și întreținerea motoarelor necesare avionului de luptă IAR-93.

La începutul lunii noiembrie 1972, Gheorghe Boldur, ministrul Industriei Construcțiilor de Mașini-Unelte și Electrotehnicii, a susținut în fața lui Nicolae Ceaușescu faptul că, prin proiectul de colaborare cu firma Rolls-Royce, un adevarat act de trădare a acestora.

Decretivitatea biologică și intelectuală, vădită chiar la acea plenară de N. Ceaușescu, promisiunea cinică că va continua aceeași politică falimentară dusă până acum, recunoașterea greșelilor, dar neanalizarea lor și mai ales neanalizarea autocratică a contribuției lui fundamentale în săvârșirea acestora, cuvântarea de a doua zi, lamentabilă prin agresivitate, scleroză a gândirii și mai ales prin lipsa oricărei perspective de a depăși tragedia noastră istorică, toate acestea sunt argumente zdrobitoare, alături de starea în care a fost adusă țara și partidul, pentru nealergarea lui în funcția supremă a partidului, pentru înnoirea sănătoasă a conducerii acestuia.

Ceaușescu a criticat contractul cu Rolls-Royce

La începutul lunii noiembrie 1972, Gheorghe Boldur, ministrul Industriei Construcțiilor de Mașini-Unelte și Electrotehnicii, a susținut în fața lui Nicolae Ceaușescu faptul că, prin proiectul de colaborare cu firma Rolls-Royce, un adevarat act de trădare a acestora.

Decretivitatea biologică și intelectuală, vădită chiar la acea plenară de N. Ceaușescu, promisiunea cinică că va continua aceeași politică falimentară dusă până acum, recunoașterea greșelilor, dar neanalizarea lor și mai ales neanalizarea autocratică a contribuției lui fundamentale în săvârșirea acestora, cuvântarea de a doua zi, lamentabilă prin agresivitate, scleroză a gândirii și mai ales prin lipsa oricărei perspective de a depăși tragedia noastră istorică, toate acestea sunt argumente zdrobitoare, alături de starea în care a fost adusă țara și partidul, pentru nealergarea lui în funcția supremă a partidului, pentru înnoirea sănătoasă a conducerii acestuia.

Dr Petre OPRÎȘ

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

China, Cehoslovacia și România sunt excluse de la Festivalul Partidului Comunist Italian

Pentru prima dată în ultimii ani, Partidul Comunist Italian (PCI) le-a interzis regimurilor chineze, cehoslovace și române să participe la festivalul său anual „Festival del Unită”, care are loc anul acesta la Geneva, între 3 și 8 august și 17 septembrie. În trecut, partidele conducătoare „surori” au fost invitate să își ridice scene sau pavilioane la ocazia festivalului, de curând, partide vest-europene social-democrate, precum Partidul Social-Democrat Vest-German, Partidul Socialist Francez și Partidul Laburist Britanic au fost invitate să trimită delegații care să ia parte la mesele rotunde ce reprezintă o parte din programul festivalului. Decizia de a nu invita chinezi, cehoslovaci și români este menită să sublinieze critica PCI și distanțarea de acțiunile represive ale acestor regimuri.

Un lider de partid genez, vorbind despre comitetul de organizare, a declarat: „Decizia de a nu trimite invitații de data aceasta Chinei, care a fost prezentă anul trecut la festivalul de la Florența, este, evident, una politică și are legătură cu evenimentele tragice din Piața Tiananmen. Motive asemănătoare sunt valabile în cazul altor țări excluse (din festival): Cehoslovacia, cu care avem relații din ce în ce mai proaste după 1968, și România, ale cărei idei despre socialism și despre realitatea internațională nu le împărtășim. Am decis să nu le trimitem invitații (în acest an) în deplin acord cu conducerea partidului”.

Alte absențe

Potrivit relatărilor presei, Vietnamul și Coreea de Nord nu au primit nici ele invitații. Cotidianul comunist l'Unită a remarcat totuși că motivele absenței lor au fost „mai degrabă tehnice decât politice”, în ciuda „distanțării evidente a PCI față de politica internă și internațională a acestor două regimuri”. În cazul vietnamezilor, există un motiv în plus să nu fie invitați, conducătorii PCI ar fi vrut să nu aibă de-a face cu un regim care a provocat exodul și disperarea poporului și care tocmai a denunțat „Solidaritatea” pentru a fi început „o contrarevoluție sau lovitură de stat în Polonia”. Pe de altă parte, faptul că nu au invitat regimurile din Somalia și din Etiopia ar putea reflecta, pur și simplu, dorința comuniștilor italieni de a nu se implica în conflictele regionale.

Partidele comuniste menționate mai sus au fost, probabil, singurele din afara Italiei care nu au fost invitate la festival; nici o listă cu partidele care participă sau cu cele care lipsesc nu a fost publicată; acest lucru scoate în evidență faptul că partide care au participat anii trecuți sunt absente acum. În acest sens, într-un articol este citat un purtător de cuvânt al PCI, care spune: „Am exclus toate acele partide care au adoptat o atitudine călduță față de măcelul din Piața Tiananmen”. După acest criteriu, Partidul Unității Socialiste din Germania de Est și Partidul Comunist Cubanez ar fi trebuit să figureze printre absenți.

Represiunea e condamnată

Însuși PCI a atras atenția asupra deciziei sale de a nu invita China și Cehoslovacia și a legat acest fapt de recenta sa critică la adresa celor două regimuri. În ajunul inaugurării Festivalului „Unită”, scria: „Biroul de presă al PCI a confirmat faptul că, cel puțin în ceea ce privește China și Cehoslovacia, motivul (de a nu le invita) constă tocmai în lipsa unei perspective comune după masacrul din Piața Tiananmen și după reprimarea demonstrației de la Praga, prilejuită de aniversarea ocupației sovietice”.

În ultimele luni, dezacordurile dintre PCI și politica represivă a regimurilor din China și din Cehoslovacia a evoluat de la critică la condamnare. Într-o reacție promptă, de indignare, față de masacrul de la Tiananmen, primul secretar Achille Occhetto a declarat că astfel comuniștii italieni „nu au nimic în comun cu cei care sunt responsabili de crime precum cele care au loc acum în China”. Într-un interviu ulterior, totuși el și-a extins rechizițiile și la adresa altor regimuri care au respins pluralismul politic, „PCI respinge orice fel de sprijin acordat oricărui regim care, abuzând de acest nume, se declară socialist, dar nu acceptă două principii fundamentale: cel al competiției democratice și cel al exprimării libere a opoziției. Noi nu mai recunoaștem aceste regimuri drept socialiste”.

Kevin Devlin
Radio Europa Liberă (München) –
Raport al secției de cercetare, condus de dr. M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
(Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

Cerere către Gorbaciov

Ochetto a dezvăluit, ulterior, că l-a întâlnit pe consilierul prezidențial Mihail Gorbaciov, Anatoli Dobrynin, și i-a cerut să îi înmâneze liderului sovietic „cererea noastră ca Uniunea Sovietică să condamne deschis represiunea chineză”. Rețineră sovietică, a adăugat el, ar putea să fie explicată probabil prin „jena” legată de faptul că apropierea sino-sovietică a fost urmată de represiunea mișcării pro-democratice care este tocmai cea care a facilitat apropierea. El speră că acest lucru nu înseamnă „o alegere politică” (în acest an) în deplin acord cu conducerea partidului”.

La o lună după masacrul din Piața Tiananmen, conducătorul organizației tinerilor comuniști italieni, Gianni Cuperlo, a rupt atmosfera armonioasă a celui de-al 13-lea Festival Mondial al Tinerilor din Phenian din Coreea de Nord și a denunțat guvernul chinez: „Este esențial să reafirmăm astăzi, aici, la Phenian, așa cum am făcut-o ieri la Beijing și cu 20 de ani în urmă la Praga, că socialismul fără democrație nu poate și nu trebuie să existe” (...)

Rolul lui Dubcek

Rezerva PCI față de Cehoslovacia s-a manifestat în mai multe feluri: de exemplu, printr-o mulțime de declarații, editoriale și articole, inclusiv în unele scrisori de disidenți cehoslovaci aflați în exil, precum Zdenek Mlynar, Jiri Hajek, Ota Sik și Vaclav Slavik. În ultimii doi ani, PCI a fost foarte deschis față de conducătorul Primăverii de la Praga, Alexander Dubcek, și a organizat o campanie pentru reabilitarea politică a fostului prim-secretar al Partidului Comunist din Cehoslovacia (PCC) și a idealurilor reformiste de la 1968. Publicarea în ianuarie 1988 a unui amplu interviu al lui Dubcek, în Unită, a marcat revenirea sa pe scena politică a Cehoslovaciei și a Europei de Est). Cum nu a primit viza pentru a merge la congresul PCI de la Roma, Dubcek a trimis un mesaj foarte mediatizat, mesaj care seamănă cu un manifest politic: „Un partid politic nu ar trebui să excludă din practica principilor construcției socialiste libertatea, justiția socială, pacea, pluralismul și alte valori democratice universale, dar și umanismul, efortul de a produce creștere economică. Procesul a fost întrerupt de o intervenție externă, după cum se știe, și, prin urmare, PCC și întreaga noastră societate au sfârșit într-o nouă și mult mai profundă criză... din care decurg incalculabile pierderi morale și organizaționale care afectează mișcarea de reformă din URSS, cât și în toată comunitatea socialistă”.

Kevin Devlin
Radio Europa Liberă (München) –
Raport al secției de cercetare, condus de dr. M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
(Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

RESTITUIRI

Scrisoarea Frontului Salvării Naționale către Europa Liberă (II)

(Urmare din pag. I)

d. Aplicarea principiului eronat privind omogenizarea socială și națională are numeroase efecte dăunătoare sub raport social. Acest principiu anulează spiritul de competiție, afirmarea și împlinirea valorilor, aspirația individului de a-și depăși mereu condiția, așa cum gherează fenomene de discriminare națională atât de dăunătoare conviețuirii armonioase și unității unui popor.

e. Derivată din primele patru – alături de ruina economia și a vieții sociale – este falimentarea politică externă, dusă îndeosebi în ultimii ani și care dovedește nu doar voluntarism și incompetență, ci un ridicol și periculos infantilism politico-diplomatic care prejudiciază profund interesele noastre pe plan mondial.

Încălcarea legilor internaționale – comportamentul impertinent, agresiv, obstructionist în viața și organismele internaționale – sfidarea ONU și a mai tuturor țărilor lumii în care se exprimă poziții critice față de politica de încălcare a drepturilor omului de dictatura Ceaușescu – organizarea de acțiuni teroriste în străinătate, vânzările clandestine de arme în zonele de conflict militar, manipularea propagandistică – cu valuta forte a țării – a presei străine și a unor instituții, în vederea ofierii culturii personalității și dincolo de granițele țării – erijarea în unic posesor al adevărului despre construcția socialistă, blamarea experiențelor și eforturilor înnoitoare din celelalte țări socialiste și prezentarea experienței falimentare a socialismului de la noi drept singura adevărată și autentică, ignorarea semnificațiilor foarte grave ale emigrării în masă din România (mai ales a emigrării din ultimii ani în Ungaria) și transformarea acestui fapt, ale cărui cauze se află în tragedia adusă în țară de dictatura Ceaușescu, în pretext de campanii ostile împotriva vecinilor noștri. Este o atitudine care-și are explicația și în procesele înnoitoare din Ungaria, unde adevăratele aduse la lumină sună a fundie în casa spânzuratului pentru dictatura de la noi; ridicarea gardului de sârmă de-a lungul graniței cu Ungaria este nu numai o mare stupidențe politică, dar și o rușine imensă pentru țara noastră, amintind de sârma ghimpată a lagărelor hitleriste.

2. În spiritul aceleiași necesități de a afirma și a dezbate adevărul, pentru ca plecând de la el să se poată lua hotărârile cele mai înțelepte, să cereți discutarea în Congres a scrisorilor deschise trimise secretarului general de cei șase foști conducători ai partidului, de Doina Cornea și de Dan Deșliu și să hotărâți anularea tuturor măsurilor administrative și polițienești luate împotriva lor, ca și împotriva tuturor celorlalți oameni care și-au exprimat deschis opinii critice privind viața economică, socială și politică a țării. Toți aceștia n-au făcut decât să izeze de drepturile prevăzute în constituția țării, în tratatele și legile internaționale.

5. Plenara CC al PCR din 27 iunie 1989, aprobând – e adevărat, cu vizibil dezechin din partea multor participanți – realizarea lui N. Ceaușescu ca secretar general, a dovedit nu doar imaturitate

politică, ci și o totală iresponsabilitate față de partid și față de țară, un adevarat act de trădare a acestora.

Decretivitatea biologică și intelectuală, vădită chiar la acea plenară de N. Ceaușescu, promisiunea cinică că va continua aceeași politică falimentară dusă până acum, recunoașterea greșelilor, dar neanalizarea lor și mai ales neanalizarea autocratică a contribuției lui fundamentale în săvârșirea acestora, cuvântarea de a doua zi, lamentabilă prin agresivitate, scleroză a gândirii și mai ales prin lipsa oricărei perspective de a depăși tragedia noastră istorică, toate acestea sunt argumente zdrobitoare, alături de starea în care a fost adusă țara și partidul, pentru nealergarea lui în funcția supremă a partidului, pentru înnoirea sănătoasă a conducerii acestuia.

6. Credem că este poate ultima ocazie de a se opera cu înțelepciune și în mod pașnic schimbările esențiale pe care starea de criză actuală le impune cu necesitate. Este poate ultima ocazie de a evita un conflict social major, de a evita vărsarea de sânge la care aproape totdeauna duce disperarea.

Aveți misiunea istorică de a evita o asemenea tragedie, așa după cum aveți datoria să vă gândiți la răspunderea nemiloasă nu doar în fața istoriei, ci și a judecății imediate care nu va întârzia să vină. Răbdarea românilor e proverbială, dar nu e fără de margini!

Lupta (Paris), nr. 128/1989

Arhiva Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc, Fond Dan Culcer

Eroi ai desenului animat

ORIZONTAL: 1) Cel mai celebru soarece din lume „născut” în 1927 din imaginația lui Walt Disney, fâpțurat fragil, dar care își biruie adversarii prin forța inteligenței sale (2 cuvinte). 2) Primul personaj al animației românești realizat tot în 1927 de graficianul Marin Iordă – Început de epocă! 3) Năbadaioasa pasăre antrenată într-un șir nesfârșit de peripeții „născocită” în 1940 de animatorul american Walter Lanz – Alt personaj simpatice din „menajeria” lui Disney, veșnic în conflict cu gălăgiosul rățoi Donald. 4) Gem! – Arian (inv.) 5) Personaj negativ în „Scufița Roșie” – Partenerul șoricelului Jerry în una dintre cele mai celebre perechi ale desenului animat – Acel. 6) Yvonne Lessang – Felină cu un colorit ciudat, eroina unor episoade destinate în egală măsură celor mici și mari. 7) A pune la vedere – Capul lui Miaune! 8) Cel al regizorului își pune amprenta pe fiecare personaj – A puca – Ecraie goale! 9) Taurul cel puternic, alt personaj din galeria celor lansate de marele Disney. 10) Plin de apă – Capul lui Tom! – Numele gingașei și sfoase căprioare, creație a aceluiași Disney. 11) Ciudatul marinar propulsat de „spanac”, mereu în conflict cu brutarul Bluto pentru „candida” Olive Oyl – Lamă.

VERTICAL: 1) În tovarășia ursului Baloo, acest „pui de tarzan” încântă deopotrivă nepoți și bunici, făcând din „Cartea junglei” un desen animat de mare succes! – Căutat de un urs pentru miere. 2) Înnoibil în 1957 la Festivalul filmului de la Cannes cu Marele Premiu „La palme d'or”, emblematic personaj al lui Gopo a cucerit lumea prin „Scurtele istorii” pe care le povestește – Capul lui Donald! 3) Unitate de măsură japoneză – Tifos (pop.) 4) Localitate în Nigeria – Nuanță de culoare (pl.) 5) Localitate în Franța – Puțin talent! – Localitate în Canada. 6) Picioarele lui Mawgyl! – Vedetă incontestabilă a desenului animat, unul dintre cele mai savuroase personaje de Walt Disney 8) Produs chimic (abr.) – 13 motani! – Întindere (reg.) 8) Folișoată la gătit – Emis (fig.) 9) Cuvinte de bine – Taman la mijloc! 10) Unul dintre eroii basmului lui Creangă „Harap-Alb”, animat de desenatorul și regizorul Laurențiu Sârbu – Localitate în Turcia. 11) „... de piatră”, povestea plină de haz a celebrilor Flintstones – Tip de peniță.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Dicționar: ARIC, CHO, TIF, EPY, ROY, MEP, UIB, ENBI Milcovul 1989

anunțuri

CERERİ ȘI OFERTE DE SERVICIU

Căutăm persoană internă pentru îngrijire bătrână. Oferim cameră separată și bună remunerație.

TUGC – Autobaza București, București încadrează urgent automacaragii, autorizații ISCR cu permis de conducere categoria C, să aibă domiciliul stabil în București sau pe o rază de 30 km.

Centrala Industrială de Reparații Auto, cu sediul în București, Str. Clăbucet nr. 68, Sectorul 1, încadrează de urgență în condițiile Legii nr. 12/1971, pentru activitatea de pro-

iectare, ingineri în specialitatea: TCM, MUS, Auto, Construcții industriale și civile.

COOP, Arta Aplicată încadrează urgent: sticlari prelucrători la flacăra – în secție organizată.

VĂNZĂRI

Vând Fiat 1100, păstrat garaj, asigurare, două reparatii capitale, motor, numeroase piese schimb originale.

Vând Fiat 1500 I pentru piese, aparat proiecție 16 mm, cu sonor Maiak 205, picup stereo cu boxe Capri. Cumpăr Ford, Opel, Volkswagen.

amintiri

PRODCOMPLEX
Tirgu Mureș produce:

- utilaj tehnologic pentru industria chimică
- articole tehnice din cauciuc și injecții masă plastică
- sticlărie de menaj și sticlărie gravată

